Sažetak Odluke Komisije

od 18. siječnja 2018.

o proglašenju koncentracije usklađenom s unutarnjim tržištem i Sporazumom o EGP-u (predmet M.8306 – Qualcomm/NXP Semiconductors)

(2018/C 113/10)

I. POSTUPAK

1. Komisija je 28. travnja 2017. zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 („Uredba o koncentracijama") kojom bi poduzetnik Qualcomm Incorporated (Sjedinjene Američke Države) preko društva kćeri Qualcomm River Holdings B.V. (Nizozemska), koje je u njegovu neizravnom stopostotnom vlasništvu, (pod zajedničkim nazivom „Qualcomm" ili „podnositelj prijave") kupnjom udjela („transakcija") stekao, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe o koncentracijama, kontrolu nad poduzetnikom NXP Semiconductors N.V. („NXP", Nizozemska). Qualcomm i NXP zajednički se nazivaju „stranke".

2. Na temelju rezultata 1. faze istraživanja tržišta Komisija je izrazila ozbiljnu sumnju u pogledu usklađenosti transakcije s unutarnjim tržištem i 9. lipnja 2017. donijela je odluku o pokretanju postupka u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (c) Uredbe o koncentracijama. Podnositelj prijave podnio je 28. lipnja 2017. svoje pisane primjedbe na odluku donesenu u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (c).

3. Komisija je 28. lipnja 2017. donijela odluku u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe o koncentracijama kojom obvezuje podnositelja prijave na dostavu informacija koje je zatražila 14. lipnja 2017. s pomoću zahtjeva za dostavu informacija br. 18 (RFI 18) u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama, a koje podnositelj prijave nije dostavio u roku koji je odredila Komisija. Tom je odlukom obustavljen i rok do kraja dana u kojem Komisija zaprimi tražene podatke, utvrđen u članku 10. stavku 3. Uredbe o koncentracijama. Podnositelj zahtjeva dostavio je 16. kolovoza 2017. odgovor na RFI 18 te je obustava roka istekla na kraju tog dana.

4. Komisija je 5. rujna 2017. donijela odluku u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe o koncentracijama kojom obvezuje podnositelja prijave na dostavu informacija koje je zatražila 14. lipnja 2017. s pomoću zahtjeva za dostavu informacija br. 20 (RFI 20) u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama, a koje podnositelj prijave nije dostavio u roku koji je odredila Komisija. Tom je odlukom obustavljen i rok iz članka 10. stavka 3. Uredbe o koncentracijama od 17. kolovoza 2017. do kraja dana u kojem Komisija zaprimi tražene podatke. Komisija je 4. listopada 2017. donijela odluku u skladu s člankom 11. stavkom 3. i člankom 15. Uredbe o koncentracijama kojom obvezuje podnositelja prijave na dostavu određenih informacija i dokumenata koji još nisu bili dostavljeni Komisiji u odgovoru na RFI 20 te propisuje plaćanje periodične novčane kazne u slučaju da podnositelj prijave ne dostavi tražene informacije u propisanom roku. Podnositelj prijave 17. studenoga 2017 dovršio je svoj odgovor na RFI 20 i obustava roka istekla je na kraju tog dana.

5. Podnositelj prijave predložio je 5. listopada 2017 formalne obveze u svrhu otklanjanja nalaza Komisije da bi transakcija uzrokovala značajno narušavanje učinkovitog tržišnog natjecanja. Komisija je 6. listopada 2017. pokrenula ispitivanje obveza na tržištu. Uzevši u obzir komentare Komisije i povratne informacije iz ispitivanja tržišta podnositelj prijave dostavio je konačni skup obveza 10. studenoga 2017. ([1])

6. Savjetodavni odbor raspravljao je o nacrtu ove Odluke 8. siječnja 2018. i donio pozitivno mišljenje ([2]).

([1]) Podnositelj prijave podnio je 15. studenoga 2017. blago izmijenjenu verziju popisa 3. konačnog skupa obveza, kojom je zamijenjen popis 3. koji je bio priložen obvezama podnesenima 10. studenoga 2017. Podnositelj prijave podnio je 18. prosinca 2017. p blago izmijenjenu verziju obveza s izmjenom jedne definicije kako bi se osigurala usklađenost s drugim definiranim terminima.

([2]) Sve države članice prisutne na sastanku Savjetodavnog odbora složile su se da se transakcija mora proglasiti usklađenom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 2. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama.

II. STRANKE I KONCENTRACIJA

7. Qualcomm djeluje u području razvoja i prodaje integriranih krugova i operacijskih sustava. Qualcomm razvija i dobavlja integrirane krugove za mobilne uređaje, osobito sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas. Upravlja i programom za licenciranje intelektualnog vlasništva. Portfelj intelektualnog vlasništva Qualcomma uključuje standardne osnovne patente (*standard essential patents*, „SEP") povezane s mobilnom tehnologijom.

8. NXP djeluje u području proizvodnje i prodaje poluvodiča, posebno integriranih krugova i pojedinačnih (odvojenih) poluvodiča. NXP prodaje uređaje mješovitog signala visoke učinkovitosti koji uključuju poluvodiče posebne namjene i sistemska rješenja.

9. Qualcomm je 27. listopada 2016. potpisao ugovor o kupoprodaji s poduzetnikom NXP u skladu s kojim će Qualcomm provesti javnu ponudu za preuzimanje svih izdanih i dostupnih dionica poduzetnika NXP i time steći isključivu kontrolu nad poduzetnikom NXP. Transakcija stoga čini koncentraciju u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) Uredbe o koncentracijama.

III. ZNAČENJE ZA UNIJU

10. Kombinirani ukupni promet predmetnih poduzetnika na svjetskom tržištu premašuje 5 milijardi EUR. Svaki od njih ima promet u Uniji koji premašuje 250 milijuna EUR, ali oni ne ostvaruju više od dvije trećine svojeg ukupnog prometa u Uniji unutar jedne države članice. Prijavljena operacija stoga je značajna za Uniju.

IV. RELEVANTNA TRŽIŠTA

11. Transakcija se odnosi na poluvodiče za mobilne uređaje, poluvodiče za primjenu u automobilima i poluvodiče za primjenu u području interneta stvari.

12. Transakcija izaziva zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja u vezi s poluvodičima za mobilne uređaje, konkretno u vezi sa sklopovima čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas, tehnologijom komunikacije bliskog polja (*Near Field Communication*, „NFC") i sigurnog elementa (*Secure Element*, „SE"), tehnologijom usluga prijevoza i intelektualnim vlasništvom povezanim s tehnologijom NFC.

(a) Sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas

13. Mobilni se uređaji u pružanju mobilne povezanosti oslanjaju na procesor osnovnog pojasa, koji omogućuje spajanje mobilnih uređaja na mobilne telekomunikacijske mreže. Procesor ili modem osnovnog pojasa spaja se s integriranim krugom RFID i regulatorom napona i ta tri elementa zajedno čine sklop čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas. Sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas prodaju se samostalno ili u kombinaciji s aplikacijskim procesorom („integrirani sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas"), koji pokreće operacijski sustav i aplikacije mobilnih uređaja. Sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas primjenjuju jedan standard ili više standarda mobilne telekomunikacije i sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas kasnijih generacija često su kompatibilni s ranijim standardima (imaju više načina rada).

14. Komisija smatra da relevantno tržište proizvoda uključuje samostalne i integrirane sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas, segmentirane prema standardu mobilne telekomunikacije (LTE, UMTS, CDMA, GSM). Konkretno, sklopovi čipova usklađenih s drugim mobilnim i nemobilnim komunikacijskim tehnologijama ne ograničavaju sklopove čipova usklađene s LTE-om. Uz to, sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE s jednim načinom rada nisu prepreka sklopovima čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE s više načina rada koji su usklađeni i sa standardima UMTS i GSM. Iz relevantnog tržišta proizvoda isključena je proizvodnja za vlastite potrebe koja vjerojatno neće djelotvorno ograničiti natjecanje na tržištu.

15. Zemljopisno tržište za sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas vjerojatno je cijeli svijet.

(b) NFC/SE tehnologija

Čipovi NFC

16. Čipovi NFC su radiočipovi koji podržavaju bežični standard povezanosti kratkog dometa NFC, koji proizvođači izvorne opreme (*Original Equipment Manufacturers*, „OEM") smatraju podobnim za niz upotreba, uključujući mobilna plaćanja i mobilnu naplata karata/sakupljanje naknada.

17. Komisija smatra da relevantno tržište proizvoda uključuje čipove NFC (i njihovu temeljnu tehnologiju), koje ne ograničuju druge tehnologije kao što su sustav Bluetooth niske razine energije (*Bluetooth Low Energy*, „BTLE"), kodovi brzog odaziva (*Quick Response*, „QR") i magnetski sigurni prijenos (*Magnetic Secure Transaction*, „MST"). Relevantno tržište proizvoda ne uključuje ograničenu proizvodnju.

18. Zemljopisno tržište za NFC čipove vjerojatno je cijeli svijet.

Čipovi SE

19. U svrhu osiguranja komunikacije na temelju NFC-a čipovi NFC mogu se povezati s različitim tehnologijama, posebno čipovima SE, na kojima su onemogućene preinake i kojima se jamči da su pohranjeni i preneseni podaci zaštićeni dodatnom hardverskom razinom zaštite. SE mikrokontroler sadržava sigurni operacijski sustav („SE OS"). U NFC sustavu zaštićenom SE tehnologijom nalaze se tri pojedinačna elementa: i. NFC kontroler/čip, ii. SE i iii. SE OS.

20. Komisija smatra da, iako se SE (uključujući SE OS) razlikuje od drugih tehnologija, posebno tehnologija *Host Card Emulation* („HCE") i *Trusted Execution Environment* („TEE"), pitanje treba li proširiti relevantno tržište proizvoda na druge tehnologije osim SE-a još uvijek nije riješeno. Procjena tržišnog natjecanja provedena je na potencijalnom tržištu proizvoda ugrađenih SE-a (uključujući SE OS), na kojem NXP ima najveću tržišnu snagu.

21. Zemljopisno tržište za čipove SE vjerojatno je cijeli svijet.

Kombinirana NFC/SE rješenja

22. OEM-i mobilnih uređaja imaju različite strategije nabave s obzirom na NFC rješenja. Ako se odluče za NFC rješenje osigurano SE-om, mogu kupiti samostalne komponente ili kombinirano NFC/SE rješenje. OEM-i uređaja većinom se odlučuju za kombinirano rješenje, za koje postoji izrazita potražnja.

23. Komisija smatra da kombinirano NFC/SE rješenje čini posebno tržište proizvoda, odvojeno od tržišta za samostalne NFC čipove i SE čipove (uključujući SE OS).

24. Zemljopisno tržište za kombinirana NFC/SE rješenja vjerojatno je cijeli svijet.

(c) **Tehnologija usluga prijevoza**

25. Komisija smatra da su tehnologije usluga prijevoza posebno tržište proizvoda, koje ne uključuje samo NXP-ovu platformu za beskontaktnu sigurnosnu tehnologiju MIFARE nego i druge tehnologije kao što su Calypso, FeliCa i CIPURSE. Sve te tehnologije mogu se instalirati na mobilnim uređajima u svrhu omogućivanja mobilne naplate uz pomoć NFC-a.

26. Komisija smatra da je tržište za tehnologije usluga prijevoza vjerojatno cijeli svijet.

(d) **Intelektualno vlasništvo**

27. SEP-ovi su patenti koji obuhvaćaju tehnologije na koje upućuje norma i čiju upotrebu korisnici koji primjenjuju normu obično ne mogu izbjeći kod proizvoda koji su usklađeni s normom. Suprotno tomu, patenti koji nisu bitni za normu često se mogu zaobići u dizajniranju pri proizvodnji proizvoda usklađenog s normom.

28. Komisija smatra da bi se, u skladu s njezinom prethodnom praksom odlučivanja, svaki SEP povezan s mobilnom i NFC tehnologijom trebao smatrati zasebnim tržištem. Komisija smatra i da se intelektualno vlasništvo patenata koji nisu bitni za normu povezano s NFC tehnologijom može smatrati posebnim tržištem proizvoda u odnosu na intelektualno vlasništvo patenata koji nisu bitni za normu povezano s drugim tehnologijama. Točna definicija tržišta proizvoda za intelektualno vlasništvo patenata koji nisu bitni za normu za NFC tehnologiju još nije utvrđena.

29. Komisija smatra da tržište za licenciranje SEP-ova obuhvaća barem područje EGP-a. Isto tako, tržište za licenciranje intelektualnog vlasništva patenata koji nisu bitni za normu za svrhe NFC tehnologije vjerojatno obuhvaća barem područje EGP-a, ali točna definicija još nije utvrđena.

(e) **Druga relevantna tržišta**

30. Komisija je utvrdila postojanje i drugih relevantnih tržišta, ali smatra da transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu tih tržišta.

31. U području poluvodiča za automobile i internet stvari, Komisija je procijenila moguću segmentaciju tržišta prema i. vrsti poluvodiča i ii. području primjene/krajnje upotrebe. U području automobila, Komisija je utvrdila postojanje tržišta za poluvodiče sustava za informiranje i zabavu te za poluvodiče sustava za sigurnost automobila, ali nije utvrdila točnu definiciju tržišta proizvoda. U području interneta stvari, Komisija je dodatno istražila moguću segmentaciju prema vrsti poluvodiča (uključujući tržište čipova za Bluetooth povezivost koji se primjenjuju u području interneta stvari) i prema krajnjoj upotrebi, ali nije utvrdila točnu definiciju tržišta proizvoda.

32. Komisija smatra da je zemljopisno tržište za takve poluvodiče vjerojatno cijeli svijet.

33. U području mobilnih uređaja, Komisija je utvrdila i postojanje tržišta za mobilna audio rješenja, konkretno za čipove pametnih pojačivača i softver za povećanje kvalitete zvuka.

34. Komisija smatra da je zemljopisno tržište za čipove pametnih pojačivača vjerojatno cijeli svijet. U pogledu softvera za povećanje kvalitete zvuka, točna definicija zemljopisnog tržišta nije utvrđena.

V. **PROCJENA TRŽIŠNOG NATJECANJA – HORIZONTALNI NEKOORDINIRANI UČINCI**

(a) **Poluvodiči za primjenu u automobilima**

35. Qualcomm i NXP djeluju u proizvodnji i dobavi poluvodiča za primjene u automobilima. Transakcija utječe na tržišta samo u pogledu sljedeće segmentacije prema području primjene: i. mikroprocesori sustava za informiranje i zabavu; ii. radio/audio čipovi sustava za informiranje i zabavu; iii. čipovi za povezivanje sustava za informiranje i zabavu i iv. čipovi za automobile koji se temelje na nemobilnoj tehnologiji *Vehicle-to-Everything* („V2X").

36. Komisija zaključuje da transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu natjecanja na tim tržištima (i potencijalnim manjim segmentacijama) iz razloga navedenih u nastavku.

i. *Mikroprocesori sustava za informiranje i zabavu*

37. i. Tržišni udio Qualcomma smanjuje se, a povećanje koje je uzrokovala transakcija neznatno je (približno [0 – 5] %); ii. niz uspostavljenih konkurenata i dalje će biti aktivan na tržištu; iii. očekuje se ulazak novih sudionika na tržište; iv. stranke nisu bliski konkurenti; v. većina sudionika istraživanja tržišta ne smatra da će transakcija utjecati na tržište.

ii. *Radio/audio čipovi sustava za informiranje i zabavu*

38. i. Iako je zajednički tržišni udio stranaka [60 – 70] %, povećanje koje je uzrokovala transakcija minimalno je (približno [0 – 5] %); ii. drugi uspostavljeni sudionici i dalje će biti aktivni na tržištu; iii. stranke nisu bliski konkurenti; iv. gotovo svi sudionici istraživanja tržišta smatraju da transakcija neće utjecati na tržište.

iii. *Čipovi za povezivanje sustava za informiranje i zabavu*

39. i. Zajednički tržišni udio stranaka iznosio bi [20 – 30] %, ali tržišni udio NXP-a neznatan je (približno [0 – 5] %); ii. drugi konkurenti i dalje će biti aktivni na tržištu; iii. stranke nisu bliski konkurenti; iv. većina sudionika istraživanja tržišta smatra da transakcija neće utjecati na tržište.

iv. *Čipovi za automobile koji se temelje na nemobilnoj V2X tehnologiji*

40. i. Stranke nisu najbliskiji konkurenti. Iako su i Qualcomm i NXP aktivni u tom segmentu, usmjereni su na različite vrste V2X tehnologije (Qualcomm je većinom usmjeren na mobilnu V2X tehnologiju, a NXP pruža samo nemobilnu V2X tehnologiju); ii. alternativne mogućnosti i dalje bi bile dostupne; iii. zapreke pri ulasku na tržište za razvoj nemobilne V2X tehnologije nisu značajne i drugi dobavljači, posebno drugi automobilski dobavljači Wi-Fi čipova, mogu ući na tržište u nadolazećim godinama.

41. Komisija zaključuje da nakon transakcije Qualcomm neće imati poticaj za podupiranje razvoja mobilnih V2X čipova i odgađanje uvođenja nemobilnih V2X čipova iz sljedećih razloga: i. to bi pogodovalo konkurentima aktivnim u nemobilnom segmentu; ii. obje stranke predviđaju da se te dvije tehnologije mogu istovremeno primjenjivati; iii. u spisu nema dokaza da će Qualcomm odlučiti prekinuti opskrbu nemobilnim V2X čipovima.

(b) **Poluvodiči za primjenu u području interneta stvari**

42. Kad je riječ o segmentaciji prema vrsti poluvodiča za primjenu u području interneta stvari, transakcija ima horizontalan učinak na jedno tržište: tržište čipova za Bluetooth povezivost.

43. Komisija zaključuje da transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja iz sljedećih razloga: i. tržišni udio Qualcomma smanjuje se, a povećanje koje je uzrokovala transakcija neznatno je (manje od 0 – 5 %); ii. drugi konkurenti i dalje će biti aktivni na tržištu. Uz to, konkurenti će i dalje biti aktivni i na potencijalnom užem tržištu za BTLE čipove.

(c) **Mobilni audio uređaji**

i. *Softver za povećanje kvalitete zvuka*

44. Transakcija ima horizontalan učinak na tržište za softver za povećanje kvalitete zvuka.

45. Komisija zaključuje da transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja iz sljedećih razloga: i. drugi konkurenti i dalje će biti aktivni na tržištu; ii. proizvodi NXP-a ne smatraju se boljima od proizvoda njegovih konkurenata; iii. zapreke pri ulasku na tržište nisu velike; iv. većina sudionika istraživanja tržišta smatra da transakcija neće utjecati na tržište.

ii. *Pametni pojačivači*

46. Transakcija ima horizontalan učinak na tržište za čipove pametnih pojačivača.

47. Komisija zaključuje da transakcija ne izaziva zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja iz sljedećih razloga: i. povećanje koje je uzrokovala transakcija minimalno je; ii. drugi konkurenti i dalje će biti aktivni na tržištu; iii. proizvodi NXP-a ne smatraju se boljima od proizvoda njegovih konkurenata; iv. većina sudionika istraživanja tržišta smatra da transakcija neće utjecati na tržište.

VI. PROCJENA TRŽIŠNOG NATJECANJA – KONGLOMERATNI NEKOORDINIRANI UČINCI

(a) **Tržišna snaga**

i. *Sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE*

48. Komisija zaključuje da Qualcomm ima dominantan položaj na tržištu za sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE iz razloga navedenih u nastavku.

49. Tržišni udio poduzetnika Qualcomm iznosi [60 – 70] % (prema prihodima), a drugi najveći sudionik (MediaTek) ima više nego upola manji udio te je jedini konkurent s tržišnim udjelom većim od 5 %. Nadalje, ne postoje alternativni dobavljači sklopovi čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas koji bi bili sposobni ograničavati tržišnu snagu Qualcomma. Uz to, postoje zapreke pri ulasku i širenju, uključujući u pogledu: i. aktivnosti istraživanja i razvoja, ii. certificiranja i odnosa s OEM-ima i operatorima mobilnih mreža („MNO”) i iii. činjenice da je važno da dobavljači dobavljaju čipove koji podržavaju niz standarda.

ii. *NFC čipovi, SE čipovi i kombinirana NFC/SE rješenja*

50. Komisija smatra da NXP ima određenu količinu tržišne snage na tržištima za NFC čipove, SE čipove i kombinirana NFC/SE rješenja.

51. Tržišni udio NXP-a posebno je velik uzimajući u obzir udio od NFC i SE čipova ([70 – 80] % odnosno [60 – 70] % prema prihodima). Međutim, podacima o velikim tržišnim udjelima NXP-a vjerojatno se precjenjuje njegova tržišna snaga jer je iscrpnom analizom utvrđeno da prodaja NXP-a ovisi o nekoliko velikih klijenata koji su odgovorni za veliki dio NXP-ove prodaje NFC i SE čipova prema obujmu. Stoga bi se, u slučaju da ti klijenti odluče nabavljati komponente od drugih dobavljača umjesto NXP-a (kombiniranjem dobavljača), tržišni udio NXP-a znatno smanjio.

52. Istraživanjem tržišta pokazalo se da se rješenjima kombiniranja dobavljača vrši konkurentski pritisak na NXP, s obzirom na to da većina sudionika smatra ta rješenja dobrim alternativama za kombinirano rješenje NXP-a.

iii. *Tehnologije usluga prijevoza*

53. Komisija smatra da bi subjekt nastao koncentracijom imao dominantan položaj na tržištu tehnologija usluga prijevoza putem NXP-ove platforme MIFARE. MIFARE je najrelevantnija i najraširenija tehnologija za usluge prijevoza prema broju instaliranih i otpremljenih jedinica. Uz to, MIFARE je vrlo značajan za OEM-e uređaja i dobavljače NFC/SE čipova za mobilne usluge prijevoza, koje stranke, među ostalima, trenutačno uvode i razvijaju. Alternativne tehnologije usluga prijevoza, kao što su FeliCa i Calypso, nemaju istu prisutnost i važnost kao MIFARE.

iv. *Intelektualno vlasništvo*

54. Komisija smatra da u pogledu NFC tehnologije NXP i Qualcomm imaju tržišnu snagu uzimajući u obzir njihove SEP-e za NFC, s obzirom na to da korisnici koji primjenjuju normu u principu ne mogu dizajnom zaobići te patente te stoga potencijalni stjecatelji licencije ne mogu odabrati druge dobavljače.

(b) **Konglomeratni učinci u pogledu sklopova čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas Qualcomma te NFC i SE čipova NXP-a**

i. *Mješovita skupna prodaja*

55. Komisija smatra da bi nakon transakcije Qualcomm imao sposobnost i poticaj za provođenje strategije mješovite skupne prodaje, koja bi uključivala njegove LTE radiočipove te NXP-ove NFC i SE proizvode (uključujući mješovitu skupnu prodaju s integracijom SE-a na radiočipovima). U kontekstu mješovite skupne prodaje, Qualcomm bi imao i sposobnost i poticaj za povećanje tantijema za MIFARE ili potpuno ukidanje licencije za MIFARE.

56. Taj postupak mješovite skupne prodaje odvijao bi se u dva koraka. Prvo, subjekt nastao koncentracijom stavio bi u ponudu proizvode stranaka u obliku komercijalnog skupnog proizvoda po sniženoj cijeni u odnosu na zbroj cijena pojedinačnih komponenti. Skupni proizvod sastojao bi se od LTE radiočipa Qualcomma u kombinaciji s NFC/SE proizvodima NXP-a (s omogućenom platformom MIFARE) i cijena tog proizvoda bila bi niža od zbroja cijena pojedinačnih komponenti. Kao drugi korak, subjekt nastao koncentracijom tehnički bi integrirao NXP-ov SE s omogućenom platformom MIFARE na LTE radiočipu (platforma Snapdragon). Nakon te integracije, Qualcomm bi OEM-ima proizvoda ponudio skupni proizvod koji bi se sastojao od LTE radiočipa (na kojem je integriran SE s omogućenom platformom MIFARE) i NFC kontrolera te skup samostalnih komponenti, pri čemu bi se skupni proizvod prodavao po sniženoj cijeni u odnosu na zbroj cijena pojedinačnih komponenti.

57. Uz to, subjekt nastao koncentracijom istodobno bi pogoršao uvjete pristupa platformi MIFARE za druge dobavljače NFC/SE sustava podizanjem cijene tantijema licencije ili potpunim ukidanjem licencije za MIFARE.

Sposobnost

58. Elementi koji upućuju na sposobnost subjekta nastalog koncentracijom za takvo postupanje uključuju činjenicu da su predmetni proizvodi komplementarni i kupuje ih ista skupina klijenata. Subjekt nastao koncentracijom imao bi i sposobnost za povećanje tantijema ili ukidanje licencije za MIFARE nakon što postojeći ugovori o licenciji s trećim stranama isteknu. MIFARE je zaštićena tehnologija NXP-a, koju NXP nema nikakvu obvezu licencirati pod uvjetima FRAND ili je licencirati na bilo koji drugi način. Na tu sposobnost subjekta nastalog koncentracijom upućuju rezultati istraživanja tržišta i ona je vidljiva u internim dokumentima stranaka.

Poticaj

59. Elementi koji upućuju na poticaj subjekta nastalog koncentracijom za takvo postupanje uključuju činjenicu da bi mješovita skupna prodaja vrlo vjerojatno bila profitabilna strategija za subjekta nastalog koncentracijom, čak i kratkoročno.

60. Sudionici istraživanja tržišta potvrđuju poticaj subjekta nastalog koncentracijom za primjenjivanje takve mješovite skupne prodaje, pogoršanje uvjeta licenciranja platforme MIFARE i, u okviru drugog koraka, stavljanje u ponudu skupnog proizvoda koji bi se sastojao od integracije radiočipa i SE čipa. Poticaj subjekta nastalog koncentracijom za primjenu takve strategije vidljiv je i u internim dokumentima stranaka.

Vjerojatni učinci

61. Sama strategija mješovite skupne prodaje povezana sa sklopovima čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE Qualcomma te NFC i SE proizvodima NXP-a (uključujući mješovitu skupnu prodaju s integracijom SE-a na radiočipovima) vjerojatno neće dovesti do sprječavanja tržišnog natjecanja u dovoljnoj mjeri u pogledu dobavljača radiočipova te NFC i SE čipova. OEM-ima proizvoda i dalje bi bile dostupne alternativne mogućnosti za te proizvode i konkurenti bi mogli reagirati na strategiju skupne prodaje subjekta nastalog koncentracijom.

62. Međutim, podizanjem tantijema za platformu MIFARE konkurentnim dobavljačima NFC i SE sustava ili potpunim ukidanjem licencije za MIFARE promijenili bi se uvjeti tržišnog natjecanja. Takvim djelovanjem subjekt nastao koncentracijom vjerojatno bi: i. izravno povećao troškove konkurenata u segmentu za NFC/SE jer bi ključan ulazni faktor za te konkurente, tj. licencija za MIFARE, postao skuplji; ii. neizravno povećao troškove za konkurentne dobavljače radiočipova jer bi komplementarne komponente za te čipove, tj. samostalni NFC/SE čipovi, postale skuplje.

63. Konkurenti subjekta nastalog koncentracijom ne bi mogli reagirati na djelovanje subjekta stavljanjem u ponudu skupnog proizvoda koji bi uključivao SE s omogućenom platformom MIFARE ili bi ga mogli ponuditi samo po neprivlačnim cijenama u odnosu na cijenu subjekta.

64. Kao rezultat, profitabilnost konkurenata smanjila bi se i zbog toga bi se otežala njihova mogućnost ulaganja u daljnji razvoj tih proizvoda. S obzirom na intenzitet istraživanja i razvoja na tim tržištima, smanjeni poticaj za ulaganje u istraživanje i razvoj mogao bi oslabiti poslovni pritisak konkurenata na subjekt koji je nastao koncentracijom.

65. Strategija povećanja tantijema za MIFARE subjekta nastalog koncentracijom ili potpuno ukidanje licencije za MIFARE za konkurente, u kombinaciji s učincima smanjenja interoperabilnosti, imali bi učinak sprječavanja tržišnog natjecanja konkurenata na tržištu sklopova čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas te NFC i SE čipova, koji ne bi mogli pravovremeno reagirati i prebroditi zapreke u pogledu dodatno ograničavajućih uvjeta za licenciranje platforme MIFARE.

ii. *Čista skupna prodaja i vezana prodaja*

66. Komisija smatra da bi subjekt nastao koncentracijom nakon transakcije imao sposobnost za primjenjivanje čiste skupne prodaje i komercijalne ili tehničke vezane prodaje sklopova čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE i NFC/SE čipova te za ukidanje dostupnosti tih komponenti kao samostalnih proizvoda.

67. Unatoč sposobnosti (s obzirom, na primjer, na njegovu tržišnu snagu, važnost komplementarnih proizvoda, zajednički skup klijenata) za takvo djelovanje, subjekt nastao koncentracijom za njega ne bi imao poticaj. To je potvrđeno internim dokumentima stranaka.

68. Čak i ako bi subjekt nastao koncentracijom djelovao na taj način, to vjerojatno ne bi dovelo do sprječavanja tržišnog natjecanja u dovoljnoj mjeri. OEM-i uređaja opskrbljuju se iz više izvora te bi djelovali na strateški način kao bi zadržali dostupne mogućnosti. OEM-i uređaja i dalje bi imali interes u očuvanju dostupnosti samostalnih komponenti umjesto da kupuju čiste skupne ili vezane proizvode subjekta nastalog koncentracijom. OEM-i uređaja mogli bi se oslanjati na interni proizvodni kapacitet, a samostalni konkurenti mogli bi primijeniti rješenje kombiniranja dobavljača.

iii. *Smanjenje interoperabilnosti*

69. Komisija smatra da bi subjekt nastao koncentracijom imao sposobnost i poticaj za primjenjivanje smanjenja interoperabilnosti sklopova čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE Qualcomma te NFC i SE čipova NXP-a sa samostalnim komponentama konkurentnih dobavljača. Takva strategija navela bi potrošače da izabiru proizvode subjekta nastalog koncentracijom umjesto proizvoda konkurentnih dobavljača. Tom strategijom pogoršali bi se učinci strategije subjekta nastalog koncentracijom u pogledu povećanja tantijema licencije ili ukidanja licencije za MIFARE provedene u kombinaciji s mješovitom skupnom prodajom.

Sposobnost

70. Subjekt nastao koncentracijom ima sposobnost za namjernu rekonstrukciju sučelja na način kojim bi se pogoršala izvedba proizvoda trećih strana, ali i za zanemarivanje davanja informacija i podrške nužnih za osiguravanje interoperabilnosti.

Poticaj

71. Kada bi subjekt nastao koncentracijom primijenio strategiju smanjenja interoperabilnosti, klijenti koji kupuju radiočipove Qualcomma bili bi manje skloni kupovanju NFC/SE rješenja drugih dobavljača. Zbog važnosti radiočipova u pogledu NFC/SE čipova, malo je vjerojatno da bi klijent u potpunosti odbio proizvod subjekta nastalog koncentracijom samo zbog mogućnosti kombiniranja s najdražim NFC/SE čipovima treće strane.

72. Uzimajući u obzir da je pružanje informacija i podrške dobavljačima trećim stranama u pogledu interoperabilnosti skupo za subjekt nastao koncentracijom, on će vjerojatno smatrati da je ulaganje u podržavanje proizvoda trećih strana kako bi bili kompatibilni s njegovim sklopovima čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas LTE i NFC/SE čipovima manje profitabilno u odnosu na situaciju prije koncentracije. Prije transakcije podnositelj prijave nije proizvodio NFC/SE čipove te je stoga imao mnogo jači poticaj za osiguravanje interoperabilnosti s NFC/SE čipovima trećih strana.

73. I sudionici istraživanja tržišta potvrđuju da bi subjekt nastao koncentracijom imao takav poticaj.

Vjerojatni učinci

74. Strategija subjekta nastalog koncentracijom u pogledu smanjenja interoperabilnosti vjerojatno bi pogoršala učinke sprječavanja tržišnog natjecanja uzrokovane povećanjem tantijema licencije za MIFARE (ili ukidanjem licencije za MIFARE) u kontekstu mješovite skupne prodaje.

75. Ni dobavljači koji su treće strane ni OEM-i mobilnih uređaja ne bi se mogli boriti protiv strategije smanjenja interoperabilnosti subjekta nastalog koncentracijom. Takva strategija smanjila bi vrijednosti koju OEM-i mobilnih uređaja dobivaju od upotrebe više dobavljača te kao rezultat smanjila potražnju za predmetnim proizvodima. Sudionici istraživanja tržišta napominju i da bi ta strategija imala negativan učinak na konkurentnost drugih proizvođača komponenti te bi ih na kraju istisnula s tržišta.

(c) **Konglomeratni učinci povezani s licenciranjem intelektualnog vlasništva za NFC tehnologiju**

76. Stranke imaju značajna prava intelektualnog vlasništva, posebno u području NFC tehnologije. S obzirom na komplementarnu prirodu predmetne tehnologije, konglomeratni učinci mogu nastati zbog načina pregovaranja o licenciranju intelektualnog vlasništva s potencijalnim stjecateljima licencija. U vezi s time, Komisija zaključuje da će transakcija omogućiti subjektu nastalom koncentracijom da poveća iznos tantijema za licencije patenata u odnosu na niže iznose tantijema koje su stranke mogle primjenjivati odvojeno bez koncentracije.

i. *Prakse licenciranja prije koncentracije*

77. Prakse stranaka u pogledu licenciranja razlikuju se, osobito u pogledu razina vrijednosnog lanca na kojima dodjeljuju licencije patenata i područja primjene prava intelektualnog vlasništva koja su pridružena u prodaji komponenata koje dobavljaju za svoje klijente.

78. NXP prodaje čipove svojim klijentima koji su OEM-i mobilnih uređaja sa svim pravima, što znači da se prodajom čipova iscrpljuju njegova prava intelektualnog vlasništva u pogledu patenata koji se odnose na čipove u odnosu na njegove klijente. NXP licencira i svoje NFC patente nekim konkurentnim proizvođačima komponenti i klijentima (uključujući OEM-e mobilnih uređaja).

79. Qualcomm ne prodaje sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas OEM-ima uređaja sa svim pravima. Umjesto toga, Qualcomm od OEM-a koji žele kupiti njegove sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas zahtijeva da kupe licenciju za njegove mobilne SEP-e. Ta je praksa nazvana politikom „bez licencije nema čipa” (eng. *no licence-no chip*, „NLNC”) u sudskom postupku protiv Qualcomma koji je u tijeku u Sjedinjenim Američkim Državama.

80. Qualcomm licencije prodaje samo klijentima, najviše OEM-ima uređaja, koji proizvode mobilne uređaje i kupuju sklopove čipova za osnovni radiofrekvencijski pojas od Qualcomma ili njegovih konkurenata (praksa koja se naziva „licenciranje na razini uređaja”).

81. Qualcomm licencira svoje intelektualno vlasništvo na razini portfelja umjesto na razini pojedinačnih patenata. Od ranih 1990-ih standardni iznos tantijema koji Qualcomm zahtijeva ostao je stabilan. Stjecatelji licencije moraju plaćati tantijem bez obzira na to jesu li njihovi uređaji proizvedeni s radiočipom Qualcomma ili drugog dobavljača.

ii. *Konglomeratni učinci povezani s licenciranjem intelektualnog vlasništva za NFC tehnologiju*

82. Integracija NXP-ova intelektualnog vlasništva za NFC u portfelj Qualcomma omogućit će subjektu nastalom koncentracijom da združi patente za NFC obiju stranaka u jedan, jači NFC portfelj. Subjekt nastao koncentracijom stoga će imati najveći portfelj patenata za NFC na svjetskoj razini i postići „kritičnu masu" patenata za svrhe licenciranja. Time će se nerazmjerno poboljšati pregovaračka moć subjekta nastalog koncentracijom i omogućit će mu se da naplaćuje znatno veće tantijeme za patente za NFC nego što bi stranke trenutačno mogle zajedno naplaćivati za iste patente. Zbog Qualcommove značajne sposobnosti za parničenje pogoršat će se učinak povećanja tantijema transakcije.

83. Nerazmjerno poboljšanje pregovaračkog položaja subjekta nastalog koncentracijom nanijet će štetu stjecateljima licencija bez obzira na to je li portfelj patenata za NFC subjekta licenciran odvojeno ili su stečeni patenti za NFC uključeni u Qualcommov širi portfelj licencija za patente.

iii. *Politika NLNC*

84. Prema određenim OEM-ima mobilnih uređaja, subjekt nastao koncentracijom mogao bi proširiti strategiju NLNC Qualcomma uvjetovanjem prodaje svih NFC ili SE proizvoda NXP-a klijentovom kupovinom licencije za bilo koje intelektualno vlasništvo Qualcomma i/ili uvjetovanjem prodaje svih NFC ili SE proizvoda NXP-a klijentovom kupovinom licencije za bilo koje NXP-ovo intelektualno vlasništvo za NFC. Uz to, u principu bi prodaja bilo kojih proizvoda Qualcomma mogla biti uvjetovana klijentovom kupovinom licencije za bilo koje NXP-ovo intelektualno vlasništvo za NFC.

85. Komisija smatra da nije nužno zaključiti bi li subjekt nastao koncentracijom imao sposobnost ili poticaj za uključivanje NXP-ova intelektualnog vlasništva za NFC (uključujući SEP-e za NFC) u bilo kakvu strategiju NLNC. Uzimajući u obzir obveze koje je Qualcomm predložio Komisiji, subjekt nastao koncentracijom ne bi imao sposobnost navođenja trećih strana na kupovanje licencija za NXP-ovo intelektualno vlasništvo za NFC pod nepoštenim uvjetima.

86. Uz to, kao što je to napomenuto, Qualcomm je opetovano Komisiji podnio obveze da će nakon koncentracije nastaviti: 1. prodavati NFC čipove sa svim pravima; 2. poštovati obveze povezane sa SEP-ima za NFC prema kojima ih se licencira pod uvjetima FRAND svim korisnicima koji primjenjuju normu, uključujući proizvođače NFC čipova.

87. Kad je riječ o sposobnosti i poticaju subjekta nastalog koncentracijom za prodaju bilo kojih proizvoda NXP-a pod uvjetom da OEM-i mobilnih uređaja kupe licenciju za bilo koje intelektualno vlasništvo Qualcomma, Komisija smatra da, iako bi Qualcomm imao tu sposobnost, vjerojatno neće imati poticaj za takvo djelovanje. Uz to, čak i kada bi djelovao na takav način, vjerojatni učinci takvog djelovanja na tržišno natjecanje vjerojatno bi bili ograničeni.

(d) **Zaključak**

88. Komisija stoga zaključuje da prijavljena koncentracija znatno ograničava učinkovito natjecanje u odnosu na tržišta LTE radiočipova, NFC i SE čipova te intelektualnog vlasništva povezanog s NFC tehnologijom.

VII. **OBVEZE KOJE JE PREDLOŽIO PODNOSITELJ PRIJAVE**

89. U svrhu rješavanja pitanja zabrinutosti u pogledu tržišnog natjecanja koju je izrazila Komisija u svojem iscrpnom istraživanju, podnositelj prijave podnio je skup obveza 5. listopada 2017., za koje je Komisija provela ispitivanje tržišta. Nakon ispitivanja tržišta, na temelju povratnih informacija Komisije, podnositelj prijave podnio je revidirani skup obveza 10. studenoga 2017., koji je opisan u nastavku.

90. Obveze se sastoje od četiriju elemenata. Prvim dvama elementima nastoji se riješiti pitanje zabrinutosti u pogledu tržišnog natjecanja uzrokovane transakcijom u pogledu licenciranja NXP-ovih patenata za NFC. Trećim elementom nastoji se riješiti pitanje zabrinutosti u pogledu interoperabilnosti LTE radiočipova, NFC čipova i SE čipova. Četvrtim elementom nastoji se riješiti pitanje zabrinutosti u pogledu strategije ukidanja licencije za MIFARE ili povećanja tantijema licencije za MIFARE, koja se primjenjuje uz mješovitu skupnu prodaju LTE radiočipova, NFC i SE čipova te platforme MIFARE.

91. Konkretno, Qualcomm je preuzeo sljedeće obveze:

i. da neće kupiti NXP-ove SEP-e i neke patente koji nisu bitni za normu za NFC tehnologiju (riječ je o patentima koji se ne odnose na NFC čipove NXP-a i stoga ih nije nužno uključiti u te komponente, takozvanim patentima „na razini sustava"). Qualcomm se obvezao da će osigurati da NXP dodijeli trogodišnju, samostalnu, svjetsku licenciju bez tantijema svakoj trećoj strani i klijentima trećih strana. Qualcomm se obvezao da će osigurati da NXP neće prodati izdvojene (eng. *carved-out*) patente osim ako je riječ o nezavisnom kupcu koji nije povezan s Qualcommom i koji je pristao biti ugovorno obvezan i djelovati u skladu s uvjetima licencije, koje je Komisija pregledala i odobrila (pravni lijek za izdvojene patente);

ii. da neće potraživati prava (na primjer, pokrenuti sudski postupak ili postupak utvrđivanja povrede patenta ili prijetiti tim postupcima) za NXP-ove preostale patente za NFC koje će Qualcomm steći (riječ je o takozvanim patentima „na razini čipa", koji obuhvaćaju izume u potpunosti izvedene na NFC čipu te patente „za NFC sustave sigurnosti", koji obuhvaćaju izume u području sigurnosti), osim u svrhe obrane. Qualcomm se obvezao i da će te patente licencirati bez tantijema (pravni lijek nepotraživanja prava);

iii. da će osigurati istu razinu interoperabilnosti između radiočipova te NFC i SE proizvoda subjekta nastalog koncentracijom i proizvoda konkurenata u razdoblju od osam godina (pravni lijek interoperabilnosti); i

iv. da će licencirati NXP-ovu tehnologiju MIFARE OEM-ima uređaja i konkurentnim dobavljačima radiočipova i NFC/SE proizvoda na temelju komercijalnih uvjeta koji su barem onoliko povoljni koliko i uvjeti koje NXP nudi u postojećim licencijama za MIFARE u razdoblju od osam godina. Qualcomm se obvezao da će učiniti dostupnima ključne komercijalne uvjete za svaku ekvivalentnu licenciju za MIFARE NXP-a koja postoji na datum odluke Komisije (pravni lijek za MIFARE).

Procjena predloženih obveza

92. Komisija smatra sljedeće:

i. pravnim lijekom za izdvojene patente nastoji se poništiti sposobnost podnositelja prijave za iskorištavanje NXP-ovih patenata za NFC u svoju korist u pregovorima o licenciranju kako bi postigao nerazmjerne uvjete licenciranja. Izdvajanjem niza patenata za NFC iz stečevine Qualcomma postiže se primjeren pravni lijek i sprječava se prodaja ili prijenos izdvojenih patenata na subjekt povezan s Qualcommom te povećanje tantijema za predmetne patente nakon takve prodaje;

ii. obvezom da neće potraživati prava za patente za NFC koje će steći od NXP-a, Qualcomm se odriče mogućnosti njihove upotrebe za dobivanje tantijema od stjecatelja licencije, što je pravni lijek razmjeran zabrinutosti Komisije. Konkurenti subjekta nastalog koncentracijom, OEM-i uređaja i njihovi klijenti moći će u svoje proizvode uklopiti patente NXP-a za NFC čipove i sustave sigurnosti bez kupnje licencije Qualcomma ili plaćanja naknade u tu svrhu. Međutim, ako treće strane zatraže licenciju za predmetne patente, podnositelj prijave obvezuje se da će im dodijeliti tu licenciju bez tantijema i bez ikakvih drugih uvjeta;

iii. pravnim lijekom interoperabilnosti rješava se pitanje zabrinutosti u pogledu sposobnosti subjekta nastalog koncentracijom da smanji interoperabilnost proizvodâ trećih strana s LTE radiočipovima te NFC i SE čipovima subjekta. Trećim se stranama omogućuje da kod dobavljanja nude samostalne proizvode koji su interoperabilni s proizvodima subjekta nastalog koncentracijom i OEM-i uređaja stoga bi mogli razmotriti dobre i funkcionalne alternativne mogućnosti za proizvode subjekta nastalog koncentracijom;

iv. pravnim lijekom za MIFARE rješava se pitanje zabrinutosti u pogledu sposobnosti subjekta nastalog koncentracijom da poveća tantijeme za licenciranje platforme MIFARE ili potpuno ukine licenciju za MIFARE. Konkurentnim trećim stranama omogućuje se da zatraže i kupe licenciju za MIFARE od subjekta nastalog koncentracijom, nakon čega bi u ponudi mogli imati SE čipove kompatibilne s platformom MIFARE te se stoga natjecati na tržištu s proizvodom koji je mjerljiv s proizvodom subjekta.

93. Komisija smatra da se obvezama koje je predložio podnositelj prijave može u potpunosti ukloniti zabrinutost u pogledu tržišnog natjecanja koju je uzrokovala transakcija u pogledu platforme MIFARE, smanjenja interoperabilnosti i licenciranja prava intelektualnog vlasništva za NFC tehnologiju.

94. Komisija stoga zaključuje, na temelju obveza koje je predložio podnositelj prijave, da prijavljena koncentracija neće znatno narušiti učinkovito tržišno natjecanje.

VIII. **ZAKLJUČAK**

95. Uz uvjet da djeluje u skladu s obvezama koje je predložio podnositelj prijave, predložena koncentracija ne bi znatno narušila učinkovito tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu ili na nekom njegovu značajnom dijelu. Komisija stoga proglašava koncentraciju usklađenom s unutarnjim tržištem i Sporazumom o EGP-u.